

Henryk Sienkiewicz *W pustyni i w puszczy*

Temat: Śladami Stasia i Nel

Scenariusz lekcji dla klasy 5

(czas realizacji – 1–2 godziny lekcyjne)

Cele wynikające z podstawy programowej. Uczeń:

- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst (I.1.14),
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność (I.1.7),
- tworzy plan odtwórczy tekstu (III.2.3),
- rozróżnia typy komunikatu: informacyjny (II.3.1),
- dokonuje selekcji informacji (III.1.4),
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź (III.1.3),
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej (II.2.3).

Metody pracy:

- przyjmowanie ról ekspertów
- mapa
- szkic
- schemat

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

Tok lekcji:

1. Rozmowa na temat wrażeń związanych z lekturą lub przeprowadzenie ankiety („Jak podobała ci się książka Henryka Sienkiewicza?”).

Pytania do ankiety przygotowuje nauczyciel lub sami uczniowie. Dwuosobowe zespoły zadają uczniom jedno pytanie, następnie dokonują zestawienia udzielonych odpowiedzi, przedstawiają wnioski na forum klasy.

2. Podział klasy na 5 grup. Przydzielenie grupom zadań, których celem będzie przypomnienie akcji książki.

WARIANT I:

a) Uporządkowanie rozsypanki punktów planu głównego akcji.

b) Przydzielenie grupom punktów planu, do których będą dobierać i dopisywać wydarzenia szczegółowe z rozsypanki podpunktów (grupa I: 1., 2. i 3. punkt planu głównego; grupa II: 4. i 5. punkt; grupa III: 6. i 7. punkt; grupa IV: 8. i 9. punkt; grupa V: 10. i 11. punkt). Uczniowie otrzymują również mapki Afryki (→ załącznik 1). Zadanie grupy polega na oddzieleniu poziomymi kreskami kolejnych etapów podróży.

WARIANT II:

a) jak wyżej

b) Uczniowie sami układają podpunkty planu głównego.

WARIANT III:

a) Uczniowie nazywają punkty planu głównego wspólnie z nauczycielem po uprzednim podzieleniu trasy wędrówki bohaterów na etapy pokazujące rozwój akcji.

b) jak wyżej (do wyboru)

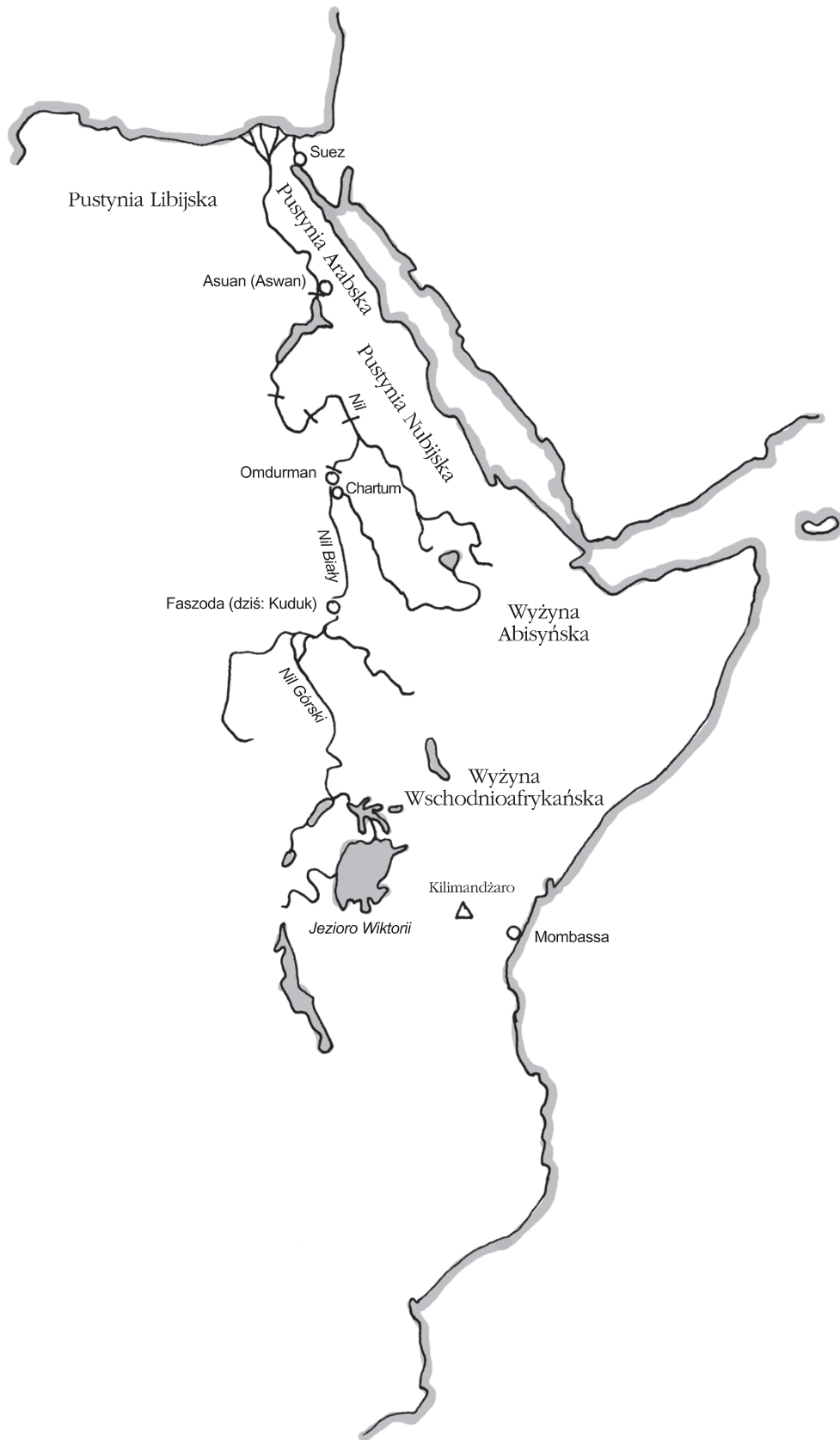
Propozycja planu wydarzeń do wykorzystania na lekcji:

1. Szczęśliwe dni w Port Saidzie.

a) Wiadomość o wyjeździe do Medinet.

2. Spisek Fatmy.

a) Prośba do inżynierów o wstawiennictwo w sprawie wyjazdu z Port Saidu.

Henryk Sienkiewicz *W pustyni i w puszczy*

Temat: Afryka widziana oczyma bohaterów

Scenariusz lekcji dla klasy 5

(czas realizacji – 1 godzina lekcyjna)

Cele wynikające z podstawy programowej. Uczeń:

- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost (I.2.2),
- dokonuje selekcji informacji (III.1.4),
- redaguje notatki (III.2.4).

Metody pracy:

- projekt
- tabela
- metaplan
- burza mózgów

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

Tok lekcji:

1. Wprowadzenie do lekcji. Prezentacja przygotowanych eksponatów, kojarzących się z Afryką.
2. Przydzielenie pięciu grupom zadań polegających na zebraniu informacji o krainach geograficznych, przez które wiodły kolejne etapy wędrówki bohaterów. Przydział etapów jest ten sam co na lekcji poprzedzającej omawianą. Uczniowie gromadzą dane na podstawie odpowiednich cytatów i wypełniają tabelę.

kraina geograficzna	
ukszałtowanie powierzchni	
fauna, flora, zjawiska przyrodnicze	
miejsowości, ważne obiekty	
ludność miejscowa (tryb życia, zwyczaje)	

3. Prezentacja efektów pracy. Wspólne wykonanie metaplanu AFRYKA.

4. Zapisanie wniosków w formie notatki.

Staś i Nel odbyli podróż.
Poznali
Dowiedzieli się
Uczestniczyli
Nauczyli się

5. Podanie i objaśnienie polecenia pracy domowej: Wyszukaj w prasie informacje o Afryce.

Henryk Sienkiewicz *W pustyni i w puszczy*

Temat: Słuchajcie! To dopiero sensacja!

Scenariusz lekcji dla klasy 5

(czas realizacji – 1–2 godziny lekcyjne)

Cele wynikające z podstawy programowej. Uczeń:

- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (I.2.2),
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych (I.2.5),
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje (IV.3),
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny (III.1.3),
- rozróżnia typy komunikatu: informacyjny (II.3.1),
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej (II.2.3),
- dostosowuje sposób wyrażania do zamierzonego celu wypowiedzi (II.2.7).

Metody pracy:

- projekt
- techniki plastyczno-manualne
- autorefleksja

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

Tok lekcji:

1. Przypomnienie informacji o bohaterach powieści (oprócz Stasia i Nel). Każdy dwuosobowy zespół podaje jak najwięcej wiadomości o wylosowanym bohaterze (co zrobił?, kiedy?, gdzie?).

2. Przedstawienie grupom zadań.

Pary łączą się w 5 grup liczących 4–6 osób. Ich zadaniem będzie przygotowanie specjalnego numeru gazety codziennej, poświęconego afrykańskiej przygodzie Stasia i Nel. Każda grupa opracowuje stronę (lub kilka stron) dotyczącą kolejnego etapu podróży. Uczniowie mogą stosować różne formy przekazu informacji prasowej (notatka, rysunek, szkic, komiks, artykuł, reklama, ogłoszenie), byle potrafili zachować spójność treści. Mogą korzystać z różnych pomocy i materiałów oraz z mapki, planu zdarzeń, tabeli opracowanych na poprzednich lekcjach.

Nad całością czuwa nauczyciel, który doradza uczniom i kontroluje ich pracę.

3. Prezentacja. Złożenie gazety w całość. Odczytanie.

4. Ocena pracy grup według kryteriów.

KRYTERIA OCENY	I	II	III	IV	V
zgodność informacji z treścią lektury (0-2)					
różnorodność form przekazu informacji (0-2)					
oryginalność pomysłu (0-2)					
estetyka wykonania (0-2)					

9. Autorefleksja: notatka na temat przebiegu lekcji, wykonywanych zadań, współpracy...

Na dzisiejszej lekcji pracowałem nad

Najwięcej czasu zajęto mi/nam

Najłatwiejsze okazało się

Korzystałem

Dowiedziałem się

Nauczyłem się

Henryk Sienkiewicz *W pustyni i w puszczy*

Temat: Chciałbym mieć takiego przyjaciela

Scenariusz lekcji dla klasy 5

(czas realizacji – 1 godzina lekcyjna)

Cele wynikające z podstawy programowej. Uczeń:

- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (I.2.2),
- charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach (I.1.9),
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach (I.1.19),
- dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (I.2.12),
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym (III.2.1).

Metody pracy:

- przyjmowanie roli
- praca z tekstem
- portret
- gorące krzesło

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

Tok lekcji:

1. Przedstawienie uczniom tezy: „Warto mieć przyjaciela”. Dzieci zbierają i zapisują argumenty na poparcie stwierdzenia.
2. Wprowadzenie uczniów w rolę ekspertów sporządzających portret pamięciowy i psychologiczny Stanisława Tarkowskiego. Mają w ten sposób pomóc w poszukiwaniach porwanych dzieci.
Podział klasy na 5 grup. Ich zadaniem jest podanie cytatów mówiących o cechach charakteru (zaletach i wadach), osobowości, umiejętnościach Stasia, które mogliby wymienić:
Grupa I: pan Tarkowski
Grupa II: Nel
Grupa III: Linde
Grupa IV: Grek, Mahomed
Grupa V: Kali, Mea, Nasibu
Grupa VI podaje cytaty dotyczące wyglądu bohatera. Rysuje jego portret na dużym arkuszu papieru.
3. Prezentacja efektów pracy grup.
Grupa VI omawia portret i podaje odpowiednie cytaty. Pozostałe grupy kolejno nanoszą symboliczne oznaczenia cech Stasia (po prawej stronie zalety, po lewej – wady). Zapisanie w zeszycie listy cech chłopca.
4. „Gorące krzesło” – inscenizacja wywiadu ze Stasiem.
5. Podanie i wyjaśnienie polecenia pracy domowej: „Ze Stasiem nie wahałbym się wybrać w podróż po Afryce”. Rozwiń podaną myśl. Zastosuj elementy charakterystyki.